

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Полтавська державна аграрна академія

Факультет обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

21 квітня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657:005.3
П 78

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали II Міжнар. наук. – практ. конф. (м. Полтава, 21 квітня 2021 р.) / за ред. Пилипенко К. А. Полтава : ПДАУ, 2021. 914 с.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 55 від 21.01.2021 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу
Інтернет***

***Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 9 від 19.04.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств в умовах сьогодення.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Редакційна колегія

Валентина АРАНЧІЙ Іванівна – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Олена ВОРОНОВСЬКА - к.е.н., професор факультету економіки та управління Хулунбуирського університету (г. Хайлар, КНР)

Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ЖУК – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (м. Київ, Україна);

Владислав ЗЕЛІКМАН – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України (м. Дніпро, Україна);

Тетяна МАРЕНИЧ – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ імені Петра Василенка (м. Харків, Україна).

Лариса МАРМУЛЬ – заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна)

Тетяна МЕЛІХОВА - д.е.н., професор, Завідуючий кафедрою обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету

Володимир МЕТЕЛИЦЯ - доктор економічних наук, директор Інституту обліку та фінансів Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН (м. Київ, Україна);

Інна НАЗАРЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна);

Катерина ПИЛИПЕНКО – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ПЛАКСІЄНКО – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету (м. Львів, Україна);

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонський ДАЕУ (м. Херсон, Україна);

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні (м. Конін, Польща);

Світлана ЩЕРБАТЮК – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету бухгалтерського обліку Гродненського державного аграрного університету (м. Гродно, Республіка Білорусь);

Артур ЗИМНІЙ – доктор наук, професор, ректор Державної вищої професійної школи в Коніні (м. Конін, Польща);

Рафаел ЧІЛОЧІ – доцент, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу Технічний університет Молдови (м. Кишинів, Молдова).

СУЧАСНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

Танклевська Н.С.	635
ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	
Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В.	639
ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ ЗА АКТИВАМИ ТА КОЕФІЦІЄНТА ЙМОВІРНОСТІ ДЕФОЛТУ	
Цвирко А., Наумчик Е.	642
АУДИТ НАЛОГООБЛОЖЕННЯ В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	
Ци Юн Лю	646
ЦИФРОВОЙ ЮАНЬ - НОВЫЕ МИРОВЫЕ ДЕНЬГИ	
Чумак В., Бражник Л.	651
ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	

СЕКЦІЯ 6
МАРКЕТИНГ: ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

Sami C. P., Flehantova A. L.	657
GLOBAL BRANDS AND ITS ROLE IN THE ACTIVITIES OF TNC'S	
Басій І.	660
СТОРИТЕЛІНГ: РОЗКРИТТЯ ПОНЯТТЯ І ПОРАДИ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ У РІЗНИХ СФЕРАХ БІЗНЕСУ	
Борисова Т.М.	663
АКТУАЛЬНІ ТРЕНДИ МАРКЕТИНГУ У СФЕРІ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	
Борисяк О., Кипка О.	666
РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Вальчук В.О.	669
ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГУ У КОНТЕКСТІ ПАНДЕМІЇ COVID-19	
Ганас Л., Радченко Я.	674
ОСОБЛИВОСТІ РЕКЛАМИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	
Дядюра А. В.	678
ВІСІМ ПОКАЗНИКІВ МАРКЕТИНГОВОЇ КРИЗИ	
Диченко С.Ю.	683
МАРКЕТИНГ: ІСТОРІЯ ТА ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ	
Ли Пин	687
ФЕНОМЕН «ДЕРЕВЕНЬ ТАОВАО	
Овечкіна О., Жердева О.	692
СТЕЙКХОЛДЕРСЬКИЙ МАРКЕТИНГ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	
Подра О.	696
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	
Пурас Т.В., Голей Ю.М.	700
МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	

УДК 334.722.1

В. Чумак, к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Л. Бражник, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавська державна аграрна академія
(м. Полтава, Україна)

ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. У статті висвітлено значення фінансово-аналітичної роботи, досліджено особливості її проведення на малих підприємствах України. Проаналізовано найважливіші напрями удосконалення фінансової роботи на підприємствах малого бізнесу.

Ключові слова: мале підприємство, фінансово-аналітична робота, інформаційне забезпечення, планування, прогнозування, контроль.

В умовах сучасного розвитку і становлення економіки України досить поширена діяльність суб'єктів малого бізнесу, оскільки завдяки їм прискорюється вирішення соціально-економічних проблем, зокрема: прискорення розвитку економіки; забезпечення ринку товарами та послугами; створення конкурентного середовища; поповнення місцевих бюджетів; створення додаткових робочих місць; забезпечення ефективного використання місцевих сировинних ресурсів та інше.

Не зважаючи на підвищену увагу до вивчення діяльності малих підприємств, у вітчизняній літературі досить складно знайти наукові праці, що стосуються значення та особливостей фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах. Отже, актуальність даної теми визначена гострою необхідністю її детального вивчення та донесення до власників і керівників суб'єктів малого підприємництва. Подальшого розвитку потребують дослідження в напрямку проведення фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах та її удосконалення.

Основною ціллю створення та діяльності малих підприємств є задоволення потреб власників, тому головною метою фінансово-аналітичної роботи є

розрахунок можливого прибутку. При цьому акцент робиться на кінцеві показники, такі як доходи, витрати та прибуток. І мало хто з керівників звертає увагу на проміжні результати, через що багато малих підприємств банкрутують, не протримавшись на ринку навіть декілька років.

Фінансово-аналітична робота – це, на нашу думку, фундамент успішного бізнесу. Заснування власної справи неможливе без попереднього планування, яке містить у собі визначення стратегії, пошук джерел фінансування та складання бізнес-планів. З цього починається діяльність майже кожного малого підприємства. Але, як тільки підприємство починає отримувати доходи та покриває понесені витрати, планування, на думку керівництва, стає непотрібним. Існує думка, що проведення фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах – це нераціональне використання робочого часу та зайві витрати. В кінці року кожне підприємство проводить аналіз результатів діяльності, який здійснюється шляхом порівняння планових показників з фактичними. Критичним відхиленням може бути відхилення в розмірі 10 %, але на більшості підприємств малого бізнесу таке відхилення знаходиться на рівні 20-30 %. Якщо виявлено відхилення більше критичного, то приймається рішення про перевірку причин виникнення відхилення фактичних показників від планових [1, с. 20].

На більшості малих підприємств України планування не проводиться взагалі, а аналіз діяльності здійснюється, у кращому випадку, один раз у кінці року. Досить часто після такого несвоєчасного аналізу виявляється, що підприємство є неприбутковим. Для власників – це сумний «сюрприз», який змушує їх задуматися над тим, що при проведенні своєчасного контролю, цього можна було б уникнути.

Однією з основних умов стабільності малих підприємств є чітка організація діяльності, що певним чином втілюється через фінансово-аналітичну роботу. Згідно з пропозицією провідних фахівців, які вивчають аналітичну роботу на підприємствах, виділяється три етапи її проведення: підготовчий, основний, завершальний. На підготовчому етапі фінансово-аналітичної роботи

здійснюється збір необхідної інформації, перевірка її вірогідності, вивчається об'єм виконання попередніх планів, визначаються основні завдання та послідовність дій щодо організації аналітичної роботи. Основний етап повинен включати: систематизацію зібраних матеріалів, їх статистичну обробку; складання планів та прогнозів з визначенням необхідних показників; втілення (виконання) планів; контроль за повнотою їх реалізації та впливом на результати діяльності підприємства. Завершальний етап фінансово-аналітичної роботи передбачає узагальнення результатів проведеної роботи, визначення повноти її проведення та шляхів удосконалення. Найбільш об'ємним та важливим є другий етап фінансово-аналітичної роботи. Як переконує світовий досвід, продуктивна діяльність суб'єктів господарювання не можлива без планування, і особливо малих підприємств, діяльність яких є досить ризиковою.

Вважаємо, що на будь-якому малому підприємстві, незалежно від виду діяльності, повинні бути розроблені фінансовий план та платіжний календар. Для їх складання необхідно: мати інформацію про заплановане придбання необоротних активів чи їх вибуття, норми амортизації та інше; проаналізувати всю наявну у підприємства заборгованість (як дебіторську так і кредиторську), вірогідність і строки її погашення; вивчити діючі та заплановані договори, згідно яких плануються і аналізуються обсяги реалізації продукції (робіт, послуг) та витрати; спрогнозувати, за допомогою даних бухгалтерського обліку, суми податків, які будуть нараховані впродовж кварталів та року.

Фінансовий план являє собою спеціальну таблицю, в якій по горизонталі зазначають джерела фінансування витрат, а по вертикалі – витрати, що плануються. В залежності від первинних даних (наприклад, договорів), за якими визначаються очікувані обороти продукції, товарів, послуг, на малих підприємствах можуть складатися плани на різні періоди. Якщо плануються довгострокові обороти, то підприємствам доцільно складати фінансовий план на календарний рік, а якщо короткострокові – на квартал з деталізацією по місяцях, декадах.

Наступним етапом фінансово-аналітичної діяльності на малому підприємстві є оперативна фінансова робота. На малих підприємствах вона являє собою забезпечення підприємства необхідними оборотними та необоротними активами, проведення своєчасних розрахунків з постачальниками та покупцями, фінансовими установами та державою. На великих підприємствах фінансово-аналітичною роботою займаються фінансові відділи, на малих – така робота покладається, як правило, на головного бухгалтера.

Серед основних переваг, які визначають можливість участі малого бізнесу в інноваційному процесі, можна виділити наступні: сприятливе законодавство щодо заснування та подальшої діяльності, спрощене оподаткування; раціональна організаційна структура; мобільність фінансово-господарської діяльності; чутливість до нових технологій, можливість швидкого втілення значної частини нових ідей та створення нових зразків продукції; вузька спеціалізація наукових розробок [2, с. 331]. Так, у країнах Євросоюзу інноваційна складова досягає 60 %, а інноваційна складова української економіки в малому бізнесі щороку скорочується і складає біля 6 % [3, с. 87].

Найважливішими напрямками удосконалення фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах є наступні: системний і постійний фінансовий аналіз діяльності суб'єктів малого підприємництва; організація оборотних коштів відповідно до існуючих вимог, з метою максимізації фінансових результатів; оптимізація витрат підприємства на основі розподілу їх на змінні і постійні та аналіз взаємодії і взаємозв'язку «витрати-виручка-прибуток»; оптимізація розподілу прибутку і вибір найбільш ефективної дивідендної політики; більш широке впровадження комерційного кредиту з метою оптимізації джерел фінансування і впливу на банківську систему; оптимізація структури майна і джерел його формування з метою недопущення незадовільної структури балансу; розробка і реалізація стратегічної фінансової політики підприємства.

Таким чином, власникам малих підприємств, для ведення успішної та прибуткової діяльності, необхідно чітко планувати свій бізнес, не жаліти часу на

аналіз беззбитковості, своєчасно контролювати наявність та рух грошових коштів, навчитися передбачати критичні ситуації та приймати рішення ще до того як бізнес вийде з під контролю. Отже, процес прийняття оптимальних управлінських рішень неможливий без досконалої організації фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах і лише її системний характер може сприяти успішному веденню бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Борисов А. Н. Организация финансового менеджмента на малых предприятиях. *Финансовый менеджмент*. 2004. № 6. С. 17–22.
2. Чумак В. Д. Сучасний стан та проблеми розвитку малого підприємництва в Україні. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки*. 2011. Вип. 2. С. 328–332.
3. Шехова М. В. Малое предпринимательство и региональное развитие. *Регіональна економіка*. 2011. № 3. С. 86–97.

ОРГАНІЗАТОРИ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(М. ГРОДНО, РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(М. ХЕРСОН, УКРАЇНА)

ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ

(М. КОНІН, ПОЛЬЩА)

ЗАПОРІЖСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(М. ЗАПОРІЖЖЯ, УКРАЇНА)

ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(М. ЛЬВІВ, УКРАЇНА)

НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

(М. ДНІПРО, УКРАЇНА)

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

(М. КИЇВ, УКРАЇНА)

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

(М. ПОЛТАВА, УКРАЇНА)

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(М. СУМИ, УКРАЇНА)

ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ

(М. КИШИНІВ, МОЛДОВА)

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК

(М. КИЇВ, УКРАЇНА)

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ

(М. ПЕРЕЯСЛАВ, УКРАЇНА)

ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ

(М. КИЇВ, УКРАЇНА)

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

(М. ХАРКІВ, УКРАЇНА)

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

(М. ХАРКІВ, УКРАЇНА)

ХУЛУНБУИРСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

(АРВМ, Г. ХАЙЛАР, КНР)

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції

Посвідчення УкрІНТЕІ № 55 від 21.01.2021 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу
Інтернет***

***Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії***

За редакцією проф. Пилипенко К.А.

Технічні редактор з іноземної мови – к.е.н., доцент Красота О.Г.

Технічні редактор – к.е.н., доцент Єрмолаєва М.В.
к.е.н., доцент Ліпський Р.В.

Видається в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори статей.

Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають позицію редакційної колегії.